

VLAAMSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

DE RAAD

ZITTING 2020-2021

9 NOVEMBER 2020

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

- van mevrouw Bianca DEBAETS en mevrouw Cieltje VAN ACHTER -
betreffende pleegzorginitiatieven in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

TOELICHTING

Vandaag zijn er bijna 6.000 pleeggezinnen in Vlaanderen die meer dan 7.500 kinderen¹ een warme thuis geven, de laatste vijf jaar steeg het aantal pleegzorgsituaties zelfs met 37%². De redenen hiervoor zijn zeer divers: er zijn kinderen die niet meer thuis wonen vanwege psychologische, materiële problemen op het thuisfront en ouders voor korte of lange termijn niet voor hen kunnen zorgen. Daarnaast wordt ook gezorgd voor pleeggasten. Deze volwassenen met een beperking en/of een psychiatrische problematiek, kunnen ook terecht bij gastgezinnen.

Kinderen en jongeren komen zoals gezegd om verschillende redenen in pleegzorg terecht. Door omstandigheden blijkt thuis wonen geen optie meer: soms zijn de problemen van tijdelijke aard en kan een kind of jongere vrij snel weer naar huis maar soms kampen ouders met hardnekkigere problemen waardoor hun kind langdurig in een pleeggezin blijft, soms tot ze volwassen zijn.

Volgens de website van Pleegzorg Vlaanderen bestaan er enkele soorten³:

- Crisispleegzorg: een specifieke vorm van ondersteunende pleegzorg waarin crisisgezinnen klaarstaan wanneer een acute crisis het gezinsleven helemaal door elkaar gooit en een kind of een volwassene met een handicap en/of psychiatrische problematiek op dat moment heel snel een opvangplaats nodig heeft.
- Ondersteunende pleegzorg: Situatie waarin een gezin een pleegkind of pleeggast opvangt zolang als nodig, nl.: een paar dagen, een paar weken, een paar maanden of af en toe tijdens weekends en vakanties. Dat kan dus een korte aaneengesloten periode zijn, maar het kan ook een afwisselend verblijf voor meerdere korte periodes zijn. Het is van bij het begin al duidelijk dat de opvang beperkt zal zijn. Door de ondersteuning van een pleeggezin kunnen ouders die het moeilijk hebben even genieten van een adempauze of kan een kind dat normaal verblijft in een voorziening even verblijven in een andere omgeving dan de voorziening.
- Kortdurende pleegzorg of perspectiefzoekende pleegzorg: Situatie waarin de ouders de zorg even niet meer aankunnen en waarin een pleeggezin de nodige rust kan brengen voor een pleegkind of pleeggast. Deze vorm van pleegzorg duurt meestal enkele maanden.
- Langdurige pleegzorg of perspectiefbiedende pleegzorg: wanneer een pleegkind of pleeggast langer dan een jaar in een pleeggezin woont. Soms duurt het verblijf enkele jaren, soms zelfs tot wanneer het pleegkind op eigen benen gaat staan.

¹ <https://www.pleegzorgvlaanderen.be/over-pleegzorg/pleegzorg-vlaanderen/pleegzorg-cijfers>

² <https://www.pleegzorgvlaanderen.be/nieuws/aantal-pleegjongeren-vlaanderen-gestegen-met-37-procent-op-vijf-jaar-tijd#:~:text=Eind%202019%20vonden%20er%207.756,pleegzorgsituaties%20gestegen%20met%2037%20procent>

³ <https://www.pleegzorgvlaanderen.be/over-pleegzorg/pleegzorg-vlaanderen/pleegzorg-cijfers>

- **Behandelingspleegzorg:** wanneer pleegkinderen of pleeggasten kampen met specifieke psychiatrische of emotionele problemen en gedragsproblemen, kan er een beroep gedaan worden op behandelingspleegzorg. Dat omvat een behandeling voor het pleegkind of de pleeggast bovenop de gewone pleegzorgbegeleiding. Behandelingspleegzorg kan soms ook in samenwerking met een psychiatrische ziekenhuisdienst.

België is één van de weinige gebieden die pleegzorg voor volwassenen met een handicap en/of een psychiatrische problematiek organiseert en ondersteunt. Naast dus de uitgebreide werking voor kinderen zijn wij in België vooruitstrevend in het faciliteren van de omkadering van pleeggasten.

Om de werking van pleegzorg bekender te maken lanceerde Pleegzorg Vlaanderen het label 'Pleegzorggemeentes'. Iedere gemeente die het engagement aangaat, zich betrokken te tonen in het thema en bereid om kwetsbare kinderen, jongeren en volwassenen in hun buurt een thuis te helpen bieden. Samen met Pleegzorg Vlaanderen wordt een duurzame samenwerking op poten gezet om pleegzorg bekender te maken op een laagdrempelige manier. Er zijn ook gemeentes die ervoor kiezen om het engagement van hun pleeggezinnen extra te ondersteunen. Gemeentes beslissen zelf wat binnen hun mogelijkheden ligt om pleegzorg een duwtje in de rug te geven.

Ondanks de beleidsstappen die reeds gezet zijn blijft de nood naar pleeggezinnen ieder jaar een euvel waar de werking mee worstelt.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

De Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie,

- overwegende dat het welzijnsbeleid van de VGC zich onder andere toespitst op jeugdhulp;
- overwegende dat het lokaal sociaal beleid van de VGC inzet op omgaan met de context van vermaatschappelijking van de zorg en het stimuleren van vrijwillige en informele zorg;
- overwegende dat er nog steeds teveel kandidaat-pleegouders vroegtijdig afhaken⁴;
- overwegende dat de tekorten aan pleeggezinnen tussen 2017 en eind 2019 met twee derden toenam⁵⁶;
- overwegende dat de lockdown de druk op het vinden van nieuwe pleegzorggezinnen vergrootte⁷;

⁴ https://issuu.com/pleegzorgvlaanderen/docs/plzrg_2019_registratie_high_page_v03

⁵ <https://www.demorgen.be/nieuws/tekort-aan-pleeggezinnen-is-groter-dan-ooit~bc28c864/>

⁶ <https://pro.guidesocial.be/articles/actualites/manque-de-familles-d-accueil-surtout-pour-les-bebes-et-les-ados>

⁷ <https://plus.lesoir.be/320353/article/2020-08-21/les-familles-daccueil-durgence-debordees>

- overwegende dat bijna de helft van de jonge Vlamingen openstaat voor het pleegouderschap⁸;
- overwegende dat pleeggezinnen een belangrijke plaats van opvang is voor niet-begeleide minderjarige vluchtelingen;
- overwegende dat pleegzorg naar voorgeschoven wordt als eerste te overwegen optie bij uithuisplaatsing van minderjarigen;
- overwegende dat er kwalitatieve pleeggezinnen nodig zijn om aan de noden binnen de vijf vormen van pleegzorg te kunnen beantwoorden;
- overwegende dat pleegzorg een enorm krachtige daad van solidariteit naar een kind of persoon in moeilijkheden en een familie in nood is.

vraagt aan het College van de Vlaamse Gemeenschapscommissie:

- met het oog op een waardering van de inspanningen van pleeggezinnen en de maatschappelijke meerwaarde dat pleeggezinnen bieden, dat de VGC de gemeentebesturen aanspoort tot het aanvragen van het label Pleegzorggemeente en zelf aansluit aan dit initiatief als plaatsvervangend bestuur en hiervoor de nodige stappen zet;
- in te zetten op jaarlijks terugkerende sensibiliserende en wervende acties naar aanleiding van de week van de Pleegzorg, in het bijzonder om de pleegzorggezinnen de maatschappelijke realiteit beter te laten weerspiegelen;
- dat de VGC zich engageert om gemeentes die het label Pleegzorggemeente willen aanvragen bij te staan in de ontwikkeling en uitvoering van een actieplan in dit kader;
- dat het College een aanvullend beleid ontwikkelt
 - rond vroegdetectie en -interventie inzake geestelijke gezondheid van kinderen en jongeren om zo de crisisjeugdhulp te ondersteunen;
 - om met een degelijk ondersteuningsbeleid pleegzorg te stimuleren opdat de pleegzorgnoden teruggedrongen kunnen worden;
 - om bij de plaatsing van niet-begeleide minderjarige vluchtelingen binnen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest pleegzorg bekend te maken en uit te breiden.

Bianca DEBAETS

Cieltje VAN ACHTER

⁸ <https://www.pleegzorgvlaanderen.be/nieuws/bijna-helft-jonge-vlamingen-staat-open-voor-pleegouderschap>